

Preken avskjedsgudstjeneste 17/8-25

10 s. i treenighetstiden. Mark 11, 25:

Ja go čuožžubehtet rohkadallamin, de addet ándagassii buot unohasvuodaid mat dis leat guđege vuostá. Dalle maiddái din Áhčči gii lea almmis, addá didjiide ándagassii din rihkkumiid.

Men når dere står og ber og har noe å anklage en annen for, så tilgi ham, for at deres Far i himmelen kan tilgi dere misgjerningene deres.»

Slik lyder det hellige evangelium

Tenk det. Min siste preken som biskop skal handle om bønn og tilgivelse. Jeg fristes litt til å si masse om ting jeg mener. Hva vi som kirke og samfunn kan gjøre bedre enn vi gjør. Men så møtes jeg og vi av dette enkle, og helt grunnleggende budskapet om bønn og tilgivelse.

I sommer har jeg lest skuespilleren Svein Tindberg sin kjempespennende bok om tvillingbrødrene Esau og Jakob. Lillebror Jakob kjøper førstefødselsretten fra Esau, med et måltid mat til en veldig sulten bror. Og senere lurar han den blinde far Isak til å

velsigne ham som eldstebror og arving i stedet for Esau, som var født først.

Esau hadde jammen god grunn til å være både sint og bitter. Han var jo fratatt alt.

Jakob flyktet fra familien sin, og slo seg ned hos sin onkel Laban. Her er mange viderverdigheter. Etter 7 år gifter han seg med Labans datter Lea, og deretter med Rakel, som han helst ville ha. Etter mange år ble det full skjæring med onkel og svigerfar Laban, og Jakob flyttet tilbake til Kanaan.

Han hadde ordna seg godt, og gjorde seg solid fortjeneste på Labans bekostning. Han måtte egentlig komme seg avgårde.

Og da flykta han hjem. På en måte er dette en omvendelse. Det har skåret seg, og han finner ut at her er det ikke annet å gjøre enn å flytte hjem. Omvendelse er å skifte retning. Jårgalit på samisk. Det gjorde Jakob.

Og så hører vi om møtet med storebror Esau. *Jakob er livredd.* Men han ordner en gave til storebror, i håp om å blidgjøre ham: *14 to hundre geiter og tjue bukker, to hundre sauer og tjue værer, 15 tretti kameler som ga melk, og føllene deres, førti kuer og ti okser, tjue eselhopper og ti esler.*

Men, hørte vi: Esau sprang imot ham og omfavnet ham, kastet seg om halsen på ham og kysset ham. Og Jakob svarer, et fantastisk svar: «For da jeg så ditt ansikt, var det som om jeg så Guds eget ansikt; så vennlig var du mot meg.»

Glem gjerne alt jeg ellers sier nå, men husk denne setningen fra Jakob – han som senere fikk navnet Israel: *da jeg så ditt ansikt, var det som om jeg så Guds eget ansikt.*

Guds ansikt. Å bli møtt av Gud selv. Hans ansikt mot mitt ansikt. Større kan det ikke bli. **Tilgivelsen har Guds ansikt.** Det er jo det hele den aronittiske velsignelsen handler om, den som vi avslutter alle gudstjenester med: «Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig. Herre løfte sitt åsyn på deg, og gi deg fred. Shalom. Ráfi. Rauhan

Jeg vil ikke kalle meg en ekspert på bønn. Men jeg har 69 års erfaring med det. Å bli bedt for, og etter hvert selv å be.

Noen vers før preteksten vår sier Jesus: «*Ha tro til Gud! 23 Sannelig, jeg sier dere: Om noen sier til dette fjellet: 'Løft deg og kast deg i havet!' og han ikke tviler i sitt hjerte, men tror at det han sier, vil skje, da skal det også gå slik.*

Men hvorfor i all verden skulle vi be om at et fjell skulle ramle i havet? Jeg må innrømme: hvis noen skulle komme til å be om det, ville jeg håpe at Gud sørge for at det ikke skjedde. Det er ikke så

langt herfra til Nordnes i Kåfjord. Det holder seg fortsatt i ro – Gud være lovet for det!

Å be er å være Gud nær. I pusten. I tanken. Og noen ganger i ordene. Enhver gudstjeneste er bønn. Vi ber om tilgivelse. Vi ber om hjelp både for oss selv og for andre. Og vi takker, for livet, for Guds gode gaver til oss. For alt godt han har skapt!

Men, sier Jesus: når vi da ber, og vi har noe uoppgjort. Da skal vi tilgi.

Ja, han sier det. Og Jesus har alltid rett. Og likevel: jeg får lyst til å spørre: Alltid. Uansett? Hvis noen tar sykkelen min fra meg, og senere ber om unnskyldning – **og** gir meg sykkelen tilbake, er det ikke så vanskelig å tilgi.

Da Jakob møtte Esau, var det Esau som hadde overmakta. Hvis han hadde tømt ut hele sin bitterhet og sinne på Jakob, kunne det rammet både ham selv og hele familien hans. Han som var forsmådd hadde makta. Kan det være at det var det som gjorde det mulig for ham å tilgi? Han sa til og med at han ikke trengte alle gavene – «Jeg har rikelig, bror». Esau var raus med sin uredelige bror.

Jeg har møtt en del mennesker gjennom min tjeneste som prest som har vanskelig for å tilgi. Og da snakker vi ikke om sykkeltyveri. Det kan være gode grunner til at det blir vanskelig: noen har fått livet sitt ødelagt av andre menneskers svik. Det kan være overgrep, det kan være omsorgssvikt. Ja det kan også være både terror og krig.

Jeg tror ikke at Jesus vil pålegge oss å tilgi. Men: hvordan blir det for den som ikke klarer å tilgi? Kortversjonen på det er: bitterhet.

Jeg har flere ganger opplevd at den som har det største problemet med manglende tilgivelse ikke er den som har sviktet, men den som er offer. For: bitterhet, opplevelse av svik kan sette seg fast i oss mennesker slik at det blir vanskelig å komme seg videre. Klarer vi å se at det var en rikdom og velsignelse for Esau at han kunne tilgi sin bror?

Og så sier Jesus disse fantastiske – og krevende ordene: tilgi «for at deres Far i himmelen kan tilgi dere misgjerningene deres»

Det er en nær sammenheng mellom det som skjer mellom oss mennesker, og det som skjer mellom oss og vår Gud! Vi har kanskje en forestilling om at Gud er høyt oppe og langt borte. Er det egentlig slik? Gud er jo også her. Vi får møte ham. Ansikt til ansikt.

Hvordan er dette ansiktet? Strengt? Holder avstand til oss? Eller nådig og tilgivende. Kjærlig. Fullt av omsorg.

Vi lever i ei tid der det av og til kan være vanskelig å finne nåde og tilgivende kjærlighet. Vi ser at det er mange konflikter rundt om i verden der hat ligger dypt i bunnen: La meg nevne alle tragediene i Midtøsten – Sudan – og Ukraina.

Vår tid. Vi. Våre medmennesker trenger å lære ei lekse av brødrene Esau og Jakob:

Han som kommer og ber om tilgivelse. Eller om godt vær – for å si det på litt nordnorsk vis. Og han som er raus og tilgir. Og så: Jakob som sier:

da jeg så ditt ansikt, var det som om jeg så Guds eget ansikt; så vennlig var du mot meg.

Akkurat slik som det lyder i velsignelsen:

Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig

Hearrá divttášii muođuidis čuovgat du badjelii ja livččii dutnje árbmugas.

Herra antakhoon kasvot loistat sinun yli, ja olkhoon sinule armulinen!

Ære være Faderen og Sønnen og DHÅ som var, er og blir en sann Gud fra evighet til evighet. Amen

Gudni lehkos Áhččái ja Bárdnái ja Bassi Vuignii, guhte lei ja lea ja bissu oktan duohta lpmilin agálašvuodas agálašvuhtii.